

ZTiWS_30

Zrównoważona
Turystyka
i Wydarzenia
Szczecina

Program Zrównoważonej Turystyki i Wydarzeń Szczecina 2030

Spis treści

1. WPROWADZENIE	2
2. SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	5
3. DIAGNOZA	9
3.1 KONSULTACJE Z BRANŻĄ TURYSTYCZNĄ	11
3.2 KONSULTACJE Z MIESZKAŃCAMI SZCZECINA	20
4. MISJA I WIZJA	23
5. CELE STRATEGICZNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ	25
5.1 CELE STRATEGICZNE	26
5.2 KIERUNKI DZIAŁAŃ	28
6. REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	32
7. SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI	35
8. PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE	38
9. ŹRÓDŁA I RAMY FINANSOWANIA	40

WPROWADZENIE

Zgodnie z ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2025 poz. 198), określone zostały zasady porządkowania krajowego systemu dokumentów strategicznych w obszarze polityki rozwoju, zapewnienia ich spójności oraz zwiększenia efektywności programowania i realizacji strategii, polityk i programów publicznych. Program Zrównoważonej Turystyki i Wydarzeń Szczecina 2030 (dalej: Program) został opracowany w zgodzie z obowiązującymi regulacjami prawnymi oraz w ścisłym powiązaniu z celami i kierunkami interwencji określonymi w Strategii Rozwoju Szczecina 2035, stanowiącej nadrzędny dokument rozwoju miasta.

Program wpisuje się w długofalową wizję rozwoju Szczecina jako miasta nowoczesnego, odpornego na wyzwania środowiskowe i społeczne oraz wykorzystującego swoje unikalne zasoby przyrodnicze i kulturowe w sposób odpowiedzialny. Jego założenia odpowiadają strategicznym priorytetom miasta w zakresie zrównoważonego rozwoju, poprawy jakości życia mieszkańców oraz wzmacniania konkurencyjności Szczecina jako atrakcyjnego miejsca do życia, pracy i odwiedzin.

Podstawę merytoryczną Programu stanowią wnioski z przeprowadzonej diagnozy, obejmującej m.in. badania jakościowe i ilościowe, analizy eksperckie oraz ocenę zasobów własnych gminy. Opracowanie Programu wynika z potrzeby dostosowania kierunków rozwoju turystyki i sektora wydarzeń do zmieniających się uwarunkowań społeczno-gospodarczych i klimatycznych, a także z konieczności zapewnienia ich zgodności z długoterminowymi celami rozwojowymi miasta określonymi w Strategii Rozwoju Szczecina 2035.

Szczególne znaczenie Programu wynika z przyrodniczych atutów Szczecina, które stanowią jeden z filarów jego tożsamości i potencjału rozwojowego. Środowisko naturalne pełni w rozwoju turystyki rolę dwojaką: z jednej strony kształtuje atrakcyjność i konkurencyjność oferty turystycznej miasta, z drugiej zaś jest wrażliwe na presję wynikającą z intensyfikacji

ruchu turystycznego i organizacji wydarzeń masowych. W tym kontekście konieczne jest takie ukierunkowanie rozwoju turystyki, które ogranicza negatywne oddziaływanie na środowisko oraz wspiera ochronę i racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych.

Odpowiedzią na te wyzwania jest przyjęcie zasad turystyki zrównoważonej, rozumianej jako koncepcja integrująca cele ekologiczne, ekonomiczne i społeczne. Turystyka zrównoważona nie stanowi odrębnej formy aktywności, lecz ramy dla rozwoju różnorodnych form turystyki w sposób sprzyjający długofalowemu rozwojowi miasta, spójności społecznej oraz zachowaniu wysokiej jakości środowiska przyrodniczego. Takie podejście pozostaje w bezpośredniej zgodności z założeniami Strategii Rozwoju Szczecina 2035, kładącej nacisk na równowagę pomiędzy rozwojem gospodarczym a ochroną zasobów i dobrostanem mieszkańców.

Program określa misję i wizję rozwoju turystyki i wydarzeń w Szczecinie, kierunki interwencji oraz szczegółowe działania zmierzające do osiągnięcia celu nadrzędnego, jakim jest wdrożenie zasad zrównoważonej turystyki w mieście. Integralnym elementem Programu są także wskaźniki monitorujące stopień realizacji przyjętych założeń, umożliwiające ocenę skuteczności działań.

SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Prezentowany Program pozostaje w spójności z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu, w szczególności z Agendą 2030 Organizacji Narodów Zjednoczonych, obejmującą Globalne Cele Zrównoważonego Rozwoju. Zrównoważona turystyka, jako działalność o charakterze horyzontalnym, w sposób bezpośredni i pośredni przyczynia się do realizacji wielu celów Agendy 2030, integrując aspekty środowiskowe, społeczne i gospodarcze rozwoju oraz stanowiąc istotne narzędzie wdrażania zasad zrównoważonego rozwoju na poziomie lokalnym.

W wymiarze gospodarczym działania przewidziane w Programie odnoszą się do Celu 8 „Wzrost gospodarczy i godna praca”, w szczególności do zadania 8.9, zakładającego wspieranie zrównoważonej turystyki sprzyjającej tworzeniu miejsc pracy, rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości oraz promocji lokalnych produktów i dziedzictwa kulturowego. Jednocześnie Program wpisuje się w realizację Celu 12 „Odpowiedzialna konsumpcja i produkcja”, poprzez promowanie racjonalnego wykorzystania zasobów, ograniczanie negatywnego wpływu turystyki i wydarzeń na środowisko oraz stosowanie narzędzi monitorowania ich oddziaływania.

Program pozostaje również spójny z Celem 11 „Zrównoważone miasta i społeczności”, odnoszącym się do kształtowania miast bezpiecznych, dostępnych i przyjaznych do życia. Rozwój turystyki zgodny z zasadami zrównoważenia sprzyja ochronie dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego Szczecina, poprawie jakości przestrzeni publicznych oraz ograniczaniu negatywnych skutków nadmiernego ruchu turystycznego, co bezpośrednio wpływa na jakość życia mieszkańców.

W kontekście wyzwań środowiskowych i klimatycznych Program odnosi się do Celu 13 „Działania w dziedzinie klimatu”, poprzez wspieranie niskoemisyjnych form mobilności, ograniczanie śladu węglowego turystyki i wydarzeń oraz zwiększanie odporności miasta na skutki zmian klimatu. Jednocześnie działania Programu pozostają w zgodzie z Celem 14 „Życie pod wodą” oraz Celem 15 „Życie na lądzie”, co ma szczególne znaczenie

w kontekście przyrodniczego charakteru Szczecina, w tym ochrony ekosystemów wodnych, terenów zielonych oraz obszarów cennych przyrodniczo.

Wymiar społeczny Programu koresponduje z Celem 4 „Dobra jakość edukacji”, poprzez działania edukacyjne i informacyjne skierowane do turystów, mieszkańców oraz interesariuszy sektora turystycznego, sprzyjające kształtowaniu postaw odpowiedzialnych i prośrodowiskowych. Program wspiera również realizację Celu 10 „Mniej nierówności”, promując dostępność oferty turystycznej, włączenie społeczne oraz rozwój turystyki dostępnej dla różnych grup użytkowników.

Realizacja Programu opiera się na współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i społecznym, co pozostaje w bezpośredniej zgodności z Celem 17 „Partnerstwa na rzecz celów”. Takie podejście umożliwia skuteczne wdrażanie zasad zrównoważonej turystyki oraz wzmacnia zdolność miasta do osiągnięcia długofalowych celów rozwojowych określonych w dokumentach strategicznych.

Program wpisuje się w misję Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego 2030: „Pomorze Zachodnie – lider niebieskiego i zielonego wzrostu zapewniającego wysoką jakość życia mieszkańców”, podkreślając rolę turystyki jako sektora wykorzystującego potencjał środowiska naturalnego w sposób odpowiedzialny i długofalowy. Jednocześnie Program pozostaje spójny z celem nadrzędnym Strategii Rozwoju Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego, ukierunkowanym na wzmacnianie odporności obszaru metropolitalnego na zmiany demograficzne i klimatyczne poprzez integrację funkcjonalno-przestrzenną oraz wykorzystanie wspólnego potencjału rozwojowego.

Założenia Programu korespondują z ideą i wizją Strategii Floating Garden, odwołującej się do wyjątkowego bogactwa przyrodniczego Szczecina i jego otoczenia, w tym lasów, parków, puszczy oraz rozbudowanego systemu wodnego obejmującego rzeki, kanały i rozlewiska. Strategia ta pod-

kreśla konieczność prowadzenia rozwoju w sposób, który nie prowadzi do utraty naturalnych walorów środowiskowych, stanowiących fundament tożsamości miasta. Zgodnie z ideą „pływającego ogrodu”, Szczecin rozwija się jako nowoczesna metropolia, łącząca funkcje miejskie z cechami miejsca przyjaznego do życia, potwierdzając, że rozwój nie musi odbywać się kosztem jakości przestrzeni i przyrody.

Program jest w pełni spójny z nowo uchwaloną Strategią Rozwoju Szczecina 2035 i realizuje jej cele oraz kierunki działań, w szczególności w zakresie budowania atrakcyjności turystycznej Szczecina jako metropolii transgranicznej oraz wzmacniania zrównoważonego wykorzystania zasobów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego miasta. Przyjęte w Programie rozwiązania wspierają strategiczne dążenie do zdyscyplinowanego i odpowiedzialnego rozwoju turystyki, który przyczynia się do wzrostu konkurencyjności miasta, przy jednoczesnym zachowaniu wysokiej jakości życia mieszkańców.

W procesie opracowania Programu uwzględniono również metodologię GDS Index (Global Destination Sustainability Index), wykorzystując ją jako narzędzie autodiagnozy Szczecina jako destynacji turystycznej. Zastosowanie tej metodologii umożliwiło ocenę poziomu zrównoważenia rozwoju turystyki w mieście oraz identyfikację obszarów wymagających dalszych działań, zgodnych z międzynarodowymi standardami zrównoważonego zarządzania destynacją.

DIAGNOZA

Podstawą planowania działań oraz wyznaczania celów zrównoważonej turystyki w mieście była szczegółowa diagnoza stanu Szczecina. Proces diagnostyczny dla Programu przyjęto w formie partycypacyjnej, angażując przedstawicieli branży turystycznej, zespół pracowników samorządowych oraz ekspertów wiodących. Takie podejście umożliwiło uwzględnienie różnorodnych perspektyw, zarówno praktyków rynku turystycznego, jak i specjalistów w zakresie planowania strategicznego, ochrony środowiska i rozwoju społecznego.

Diagnoza opierała się na analizie danych statystyki publicznej, zasobów własnych miasta oraz wniosków wynikających z badań eksperckich, w tym ankietyzacji, wywiadów pogłębionych i spotkań z interesariuszami. Przyjęto rok 2024 jako punkt odniesienia, od którego mierzono wartości wybranych zjawisk i procesów zachodzących w mieście, w województwie zachodniopomorskim oraz w skali kraju, uwzględniając przy tym wielość czynników mających wpływ na zmiany poszczególnych wskaźników.

Znaczenie diagnozy w procesie tworzenia Programu jest kluczowe – pozwala ona nie tylko na rzetelną ocenę aktualnego stanu zasobów turystycznych, infrastruktury, środowiska naturalnego oraz potencjału społeczno-kulturalnego, ale także umożliwia identyfikację zagrożeń i barier rozwojowych. Dzięki temu możliwe jest precyzyjne określenie priorytetów, wskazanie kierunków działań oraz wyznaczenie mierzalnych celów, które odpowiadają zarówno potrzebom mieszkańców, jak i oczekiwaniom turystów.

Dane zgromadzone podczas diagnozy stanowią punkt odniesienia na etapie monitorowania i ewaluacji Programu, umożliwiając ocenę skuteczności podejmowanych działań oraz bieżące korygowanie programu w odpowiedzi na zmieniające się uwarunkowania rynkowe, społeczne i środowiskowe. W konsekwencji diagnoza nie tylko wspiera planowanie operacyjne, ale również stanowi fundament dla długofalowego, zrównoważonego rozwoju turystyki w Szczecinie.

3.1 KONSULTACJE Z BRANŻĄ TURYSTYCZNĄ

Zgodnie z przyjętym modelem partnersko-eksperckim, istotnym elementem planowania zrównoważonej turystyki w Szczecinie było uwzględnienie potrzeb i oczekiwań różnych grup interesariuszy. Analiza ich perspektyw pozwala nie tylko na lepsze dostosowanie oferty turystycznej do wymagań rynku, ale również na identyfikację barier i potencjałów rozwoju w kontekście ekonomicznym, społecznym i środowiskowym.

W ramach badań przygotowawczych przeprowadzono ankietę on-line w formie CAWI na początku 2025 roku, w której wzięło udział 38 uczestników. Respondenci reprezentowali różne grupy interesariuszy branży turystycznej oraz osoby kierujące się zasadami zrównoważonej turystyki zarówno w decyzjach zawodowych, jak i prywatnych. Wyniki badania pozwoliły na sformułowanie wniosków dotyczących kierunków rozwoju turystyki w mieście, w tym wskazać co do priorytetowych działań w zakresie ochrony środowiska, poprawy jakości przestrzeni publicznych oraz rozwoju oferty dostępnej i inkluzywnej.

Uwzględnienie głosu interesariuszy w procesie tworzenia Programu zapewnia, że przyjęte kierunki działań i cele są nie tylko zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju, ale również realistyczne i możliwe do wdrożenia w miejskim kontekście, wzmacniając jednocześnie akceptację społeczną dla przyszłych działań w obszarze turystyki.

Kluczowe rodzaje turystyki na szczecińskim rynku

Zapytani o to, jakie rodzaje turystyki odgrywają obecnie kluczową rolę na szczecińskim rynku turystycznym, respondenci uszeregowali je w następującej kolejności:

- 1. miejsce - turystyka weekendowa (city break):** głównie weekendowe przyjazdy singli, par i rodzin z Polski i zagranicy;
- 2. miejsce - zorganizowane grupy turystyczne,** czyli wyjazdy organizowane przez biura podróży;

3. miejsce - turystyka wodna: żegluga w obrębie miasta, statki wycieczkowe, jachty, kajaki i houseboaty;

4. miejsce - turystyka festiwalowa: wydarzenia muzyczne i teatralne, zloty żaglowców, pikniki i inne;

5. miejsce - turystyka biznesowa (MICE): spotkania firmowe, konferencje, szkolenia i kongresy wraz z wydarzeniami towarzyszącymi;

6. miejsce - turystyka edukacyjna i młodzieżowa: wizyty w muzeach, galeriach i atrakcjach dla dzieci szkolnych w dni robocze.

WNIOSEK: rynek turystyczny Szczecina opiera się dziś przede wszystkim na krótkich pobytach weekendowych i turystyce grupowej, podczas gdy turystyka biznesowa i edukacyjna pozostają na dalszych pozycjach, co wskazuje na ich potencjał rozwojowy.

Silne i słabe strony oferty turystycznej Szczecina

W ocenie poszczególnych elementów oferty turystycznej (w skali od 1 do 5) respondenci najwyżej ocenili kulturę wysoką – filharmonię, operę, teatry i galerie (3,8), a następnie zabytki i historię, w tym zwiedzanie z przewodnikiem (3,5) oraz dobrej jakości hotele w korzystnej cenie (3,4). Średnio oceniono atrakcje dla rodzin z dziećmi oraz przystępne cenowo i różnicowane restauracje (po 3,3). Najniżej oceniono ofertę rejsów po Odrze i jeziorze Dąbie (2,9).

WNIOSEK: największymi atutami oferty są kultura wysoka oraz dziedzictwo historyczne miasta, natomiast najslabiej rozwiniętym elementem – wymagającym wzmocnienia – pozostaje oferta rejsów i turystyki wodnej, mimo że Szczecin dysponuje znaczącym potencjałem w tym zakresie.

Znajomość zrównoważonego podejścia do turystyki

Pytanie o znajomość zrównoważonego podejścia do turystyki ujawniło, że

zdecydowana większość respondentów ma do niego pozytywny stosunek. Spośród 39 odpowiedzi 16 osób zadeklarowało zainteresowanie tematem i uwzględnianie go podczas własnych wyjazdów (np. rezygnacja z codziennego sprzątanego pokoju hotelowego), a 15 osób stara się wdrażać elementy podejścia zrównoważonego w swojej działalności biznesowej i jest otwartych na ich rozszerzenie, traktując to jako konieczną przyszłość. Jedynie 8 osób uznało zrównoważoną turystykę za trend, który w Polsce nie ma jeszcze znaczenia, i wskazało na ograniczone zainteresowanie tematem.

WNIOSEK: branża jest w większości świadoma i otwarta na zrównoważone podejście (31 z 39 odpowiedzi), co stanowi dobry punkt wyjścia do wdrażania Programu i certyfikacji.

Główne atuty Szczecina jako przyszłej zrównoważonej destynacji

Wskazując główne atuty Szczecina jako przyszłej zrównoważonej destynacji turystycznej, respondenci najczęściej wymieniali ciekawe obszary do zagospodarowania turystycznego, np. wyspy, brzegi Odry i jezioro Dąbie (27 wskazań), oraz unikatowe zestawienie dynamicznej aglomeracji z niemal dziką naturą (21 wskazań). Często wskazywano także bioróżnorodność - użytki zielone, rezerваты i obszary chronione w granicach miasta (17), wodę i jej jakość (12), wysoką jakość powietrza (9) oraz transport ekologiczny i współdzielony, ścieżki rowerowe i dogodny dojazd (5).

WNIOSEK: kapitałem Szczecina jako zrównoważonej destynacji są przede wszystkim niezagospodarowane tereny nadwodne oraz wyjątkowe połączenie miasta i przyrody; transport pozostaje atutem najslabiej dostrzeganym, co potwierdza potrzebę inwestycji w mobilność niskoemisyjną.

Najważniejsze korzyści z wdrożenia zrównoważonego podejścia

Proszeni o wskazanie trzech najważniejszych korzyści wynikających z wdrożenia zrównoważonego podejścia do turystyki w Szczecinie, respondenci najczęściej wymieniali wyróżnienie się na turystycznej mapie Polski

(18 wskazań), dostęp do finansowania unijnego z uwagi na zgodność z celami zrównoważonego rozwoju (17) oraz szansę na przyciągnięcie turystów indywidualnych z Europy Północnej i Zachodniej (16). Rzadziej wskazywano większą liczbę wydarzeń biznesowych organizowanych w mieście przez korporacje i firmy z zagranicy i polskich aglomeracji (10), brak długofalowych zagrożeń dla atrakcyjności miasta, takich jak degradacja środowiska czy overtourism (5), oraz lepsze postrzeganie oferty miasta przez mieszkańców (2).

WNIOSEK: branża postrzega zrównoważoność głównie jako narzędzie wyróżnienia i pozyskania środków zewnętrznych oraz nowych segmentów turystów, a w mniejszym stopniu jako zabezpieczenie przed długofalowymi zagrożeniami środowiskowymi.

Najpilniejsze potrzeby rozwojowe

Wśród najpilniejszych potrzeb w zakresie rozwoju Szczecina jako zrównoważonej destynacji turystycznej respondenci najczęściej wskazywali dalszą poprawę dostępności komunikacyjnej środkami transportu zbiorowego – koleją, samolotem i autobusem (17 wskazań), efektywny marketing na rynku krajowym (16) oraz należyte uwzględnienie turystyki zrównoważonej w nowej strategii rozwoju miasta (15). Istotne okazało się również wsparcie bieżącej współpracy branży turystycznej (13), edukacja i pomoc przedsiębiorcom w certyfikacji i zmianach (10) oraz opracowanie i wdrożenie wieloletniej strategii lub planu sektorowego (7).

WNIOSEK: priorytetem są poprawa dostępności komunikacyjnej i skuteczna promocja krajowa, a także trwałe zakotwiczenie turystyki zrównoważonej w dokumentach strategicznych miasta.

Ocena gotowości Szczecina jako zrównoważonej destynacji

Oceniając gotowość Szczecina jako zrównoważonej destynacji turystycznej w poszczególnych obszarach, respondenci najwyżej ocenili obszary zielone (parki, lasy) i niebieskie (wody) jako atrakcję turystyczną – ze zde-

cydowanie najwyższym wynikiem 7,9. Pozostałe obszary uzyskały oceny zbliżone do siebie i wyraźnie niższe: zrównoważony transport miejski oraz nowoczesne atrakcje turystyczne (po 5,2), miasto dostępne komunikacyjnie oraz restauracje oparte na lokalnych dostawcach (po 5,0), a najniżej – wysokiej jakości hotele dbające o lokalne zasoby i stawiające na zrównoważone podejście (4,9).

WNIOSEK: gotowość Szczecina opiera się przede wszystkim na zasobach przyrodniczych, natomiast obszary „miękkie” – zrównoważona baza hotelowa, gastronomiczna i transportowa – wymagają największego wsparcia, by dorównać potencjałowi środowiskowemu miasta.

Analiza SWOT - Szczecin jako zrównoważona destynacja turystyczna

SILNE STRONY

- Połączenia kolejowe Szczecina ze Świnoujściem oraz możliwość przewozu wagonów kolejowych promem na trasie Świnouście – Ystad.
- Sąsiedztwo krajów skandynawskich, dla których turystyka zrównoważona jest integralną częścią podróżowania – bezpośrednie połączenie promowe ze Skandynawią.
- Wytyczone szlaki turystyczne oraz aplikacje – dostępność i ekonomia tras pieszych.
- Bliskość Berlina, morza oraz dobrych dróg rowerowych po obu stronach granicy.
- Oczyszczalnia ścieków, rozwój ekologicznego transportu publicznego, możliwość pozyskania zielonej energii (wiatraki), nowe tereny zielone i małe parki.
- Duża różnorodność i atrakcyjność przyrodnicza – **liczne parki, obszary chronione, lasy i jeziora.**

- Zielone tereny nie są likwidowane, lecz pielęgnowane i uatrakcyjniane; wspieranie dziedzictwa kulturowego miasta.
- Duży potencjał turystyczny województwa.
- Malownicze puszcze wokół miasta, **Odra oraz jezioro Dąbie** położone w centrum miasta.
- **Gwiazdzisty układ dróg** oraz ciekawa architektura.
- Wysoki bufor między negatywnym wpływem na środowisko, gospodarkę i społeczność a wzrostem turystyki w mieście.
- Położenie u ujścia rzeki żeglownej połączonej z europejskim systemem dróg wodnych i wynikająca z tego możliwość rozwoju turystyki wodnej.
- **Energia wytwarzana w regionie, czyste powietrze.**
- **Spokojny rytm życia oraz genius loci** wyróżniający Szczecin na tle innych miast.
- Wysoki poziom usług przewodnickich i możliwość organizacji szkoleń dla przewodników w zakresie produktów zrównoważonych.

SŁABE STRONY

- Sezonowość turystyki oraz turystyka tranzytowa; wciąż niezintegrowany system ścieżek rowerowych.
- Brak miejsc parkingowych, niezadowalający poziom dostępności dla osób starszych i z niepełnosprawnościami, małe dofinansowanie instytucji i architektury.
- Brak informacji, szkoleń i programów zachęcających branżę i mieszkańców do działań na rzecz zrównoważonego rozwoju.
- Niedostateczny poziom edukacji na temat odpowiedzialnej i zrównoważonej turystyki.

- Brak reprezentacyjnej starówki i spektakularnych zabytków oraz dużych wydarzeń (koncertów).
- Brak zrównoważonego myślenia wśród branży i mieszkańców, mało certyfikatów, brak programów legacy dla organizatorów wydarzeń.
- Brak zrównoważonych restauracji oraz badań turystycznych (monitorowanie przepływu turystów, badanie nośności turystycznej).
- Brak programu darowizn żywności i pozostałych materiałów po wydarzeniach.
- Słabo rozwinięty transport ekologiczny i duża liczba samochodów w mieście; częste zmiany w komunikacji miejskiej oraz awarie biletomatów.
- Brak arterii spacerowej nad wodą, słaby dojazd na Łasztownię, zabudowa mieszkaniowa wypycha zamiast usług publicznych.
- Niedostateczna rozpoznawalność walorów przyrodniczych miasta i województwa oraz brak spójności terytorialnej.
- Położenie na uboczu Polski i słaba komunikacja kolejowa z Europą.
- Brak silnej rozpoznawalności turystycznej, niewystarczająca promocja miasta, niedostateczna liczba flagowych wydarzeń, słaba marka ekoturystyki.
- Brak systemu zbierania danych o wpływie turystyki na kwestie ekonomiczne, środowiskowe i społeczne.
- Niedofinansowanie działań związanych ze zrównoważonym rozwojem.

SZANSE

- Wzrost zainteresowania turystyką aktywną, w tym rowerową, w Europie, szczególnie wśród turystów ze Skandynawii.

- Rozwój turystyki wodnej, parków i przestrzeni rekreacyjnych, slow-tourismu oraz oferty dla rodzin i wycieczek.
- Rozwój turystyki rzecznej i współpraca z sąsiednimi regionami – zintegrowane szlaki turystyczne i ścieżki rowerowe z Pomorzem Zachodnim i Brandenburgią.
- Wejście w światowy nurt zrównoważonego rozwoju, większe możliwości finansowania zewnętrznego i rozszerzenie oferty turystycznej.
- Promocja projektu „Trasa Rowerowa Berlin-Szczecin-Kołobrzeg” oraz „Drogi św. Jakuba” jako części europejskiej sieci Camino de Santiago.
- Rosnące zainteresowanie turystyką zrównoważoną i możliwość pozyskania środków z UE.
- Wspólny cel jednoczący miasto i branżę turystyczną oraz MICE – networking.
- Wsparcie dla eko-inicjatyw biznesowych, fundusze unijne, inwestycje w zieloną infrastrukturę.
- Wzmocnienie wizerunku zielonej destynacji (Floating Garden).
- Możliwość pozyskania środków unijnych na wspólne programy z przygranicznymi landami niemieckimi w zakresie turystyki kwalifikowanej i kulturowej oraz remontów obiektów zabytkowych.
- Trend wyboru destynacji wydarzeń o jak najmniejszym śladzie węglowym.
- Współpraca z gminami nadmorskimi w celu wspólnej promocji Szczecina i regionu oraz rozwój atrakcji nad wodą.
- Większe wykorzystanie lotniska i większa liczba lotów (na wzór Poznania czy Rzeszowa).
- Utworzenie Parku Narodowego Doliny Dolnej Odry.
- Trend na lokalność – regionalna kuchnia, ekoturystyka wiejska, ekologiczne warsztaty rzemieślnicze; możliwość stworzenia marki eko-Szczecina.

- Projekty związane z ekologią i miastem zrównoważonym oraz nawiązywanie relacji z klientami międzynarodowymi.

ZAGROŻENIA

- Wzrost konkurencyjności innych regionów turystycznych w Europie.
- Niska popularność Szczecina w ruchu turystycznym oraz brak dobrej infrastruktury biznesowej i koncertowej.
- Konkurencja pasa nadmorskiego (Świnoujście, Międzyzdroje, Pobierowo) oraz zmiany klimatyczne: ekstremalne zjawiska pogodowe, zanieczyszczenie Odry, groźba powodzi, spadek jakości powietrza.
- Spowolnienie gospodarcze, kryzysy ekonomiczne, wahania kursów walut, brak wspólnej strategii promocji i zbyt wolne wdrażanie eko-inicjatyw.
- Niezrozumienie idei zrównoważonych działań przez część turystów, których oczekiwania nie zostaną spełnione.
- Wyścig miast – sprawniejsze działania innych polskich miast, które mogą wyprzedzić Szczecin.
- Konkurencja innych miast i niedostateczna rewitalizacja Szczecina.
- Niedostateczne budżetowanie turystyki w mieście.
- Niestabilna sytuacja geopolityczna oraz przeciągający się remont linii kolejowej Berlin – Szczecin.
- Wysokie koszty wdrożenia działań skutkujące brakiem zaangażowania branży i miasta.
- Brak spójnej polityki i jednomyślności w działaniu oraz brak nowoczesnych eko-budynków pod organizację kongresów.

- Problemy klimatyczno-środowiskowe oraz niestabilność polityczna i zmieniająca się legislacja.
- Niedostateczna wiedza o korzyściach dla mieszkańców wynikających z prowadzenia zrównoważonej turystyki.
- Niekontrolowana zabudowa mieszkaniowa przez deweloperów i utrata terenów atrakcyjnych dla turystów.
- Mała liczba szybkich połączeń kolejowych i ograniczona liczba lotów z lotniska Szczecin-Goleniów.
- Silna konkurencja Berlina, Gdańska, Wrocławia i Krakowa, przez którą Szczecin bywa pomijany jako cel podróży.

3.2 KONSULTACJE Z MIESZKAŃCAMI SZCZECINA

Na początku 2024 roku przeprowadzono badanie pt. „Diagnoza funkcjonowania miasta Szczecin”, które podzielono na dwa panele badawcze. Pierwszy panel, oparty na technice Computer Assisted Telephone Interview (CATI), objął **572 respondentów** zamieszkałych w Szczecinie. Drugi panel, wykorzystujący technikę Focus Group Interview (FGI), zgromadził dane od **60 mieszkańców** Szczecina. Celem badania była ocena estetyki miasta, efektywności podejmowanych działań rewitalizacyjnych oraz inicjatyw ukierunkowanych na rozwój turystyki, w tym infrastruktury transportowo-komunikacyjnej.

Wyniki oceny obszarów rozwoju miasta przez mieszkańców

Mieszkańcy ocenili poszczególne obszary rozwoju miasta w pięciostopniowej skali (od „bardzo źle” do „bardzo dobrze”). Rozkład odpowiedzi przedstawiał się następująco:

- Rozwój przestrzeni miejskiej – estetyka miasta: oceny negatywne ok. 7%, „trudno powiedzieć” 24%, „dobrze” 55%, „bardzo dobrze” 13% (**łącznie 68% ocen pozytywnych**).

- Rozwój przestrzeni miejskiej – działania rewitalizacyjne: oceny negatywne ok. 6%, „trudno powiedzieć” 26%, „dobrze” 51%, „bardzo dobrze” 16% (**łącznie 67% ocen pozytywnych**).

- Rozwój turystyki: oceny negatywne ok. 9%, „trudno powiedzieć” 29%, „dobrze” 47%, „bardzo dobrze” 14% (**łącznie 61% ocen pozytywnych**).

- Dostępność transportowa i komunikacyjna miasta: oceny negatywne ok. 9%, „trudno powiedzieć” 26%, „dobrze” 49%, „bardzo dobrze” 15% (**łącznie 64% ocen pozytywnych**).

Analiza danych z badania ankietowego wskazuje na pozytywną percepcję estetyki miasta Szczecin. 68% respondentów oceniło ją jako dobrą lub bardzo dobrą, sugerując, że Szczecin jest postrzegany jako atrakcyjne miasto pod względem wizualnym. Przeciwną opinię wyraziło jedynie ok. 9% badanych, podczas gdy 24% nie potrafiło jednoznacznie ocenić estetyki miejskiej. Podobnie pozytywnie oceniane są działania rewitalizacyjne podejmowane przez samorząd – 67% respondentów uznało ich efekty za dobre lub bardzo dobre, wobec 9% wyrażających niezadowolenie i 24% niezdecydowanych.

Analogiczne wyniki uzyskano w ocenie rozwoju lokalnej turystyki: 61% badanych oceniło ją pozytywnie (dobrze lub bardzo dobrze), podczas gdy tylko 10% negatywnie. Niewielki odsetek ocen negatywnych, w kontekście ogólnego zadowolenia, sugeruje pozytywne postrzeganie polityki miejskiej w zakresie rozwoju turystyki.

WNIOSEK: mieszkańcy oceniają wszystkie badane obszary zdecydowanie pozytywnie (od 61% do 68% ocen dobrych i bardzo dobrych), przy niskim poziomie ocen negatywnych. Relatywnie najwyższy odsetek odpowiedzi „trudno powiedzieć” dotyczy rozwoju turystyki (29%), co wskazuje na przestrzeń dla lepszego informowania mieszkańców o działaniach miasta w tym obszarze.

Kluczowe wnioski rekomendacyjne z badań ilościowych i jakościowych

1

Wzmocnienie potencjału kulturalno-turystycznego. Inwestycje w infrastrukturę kulturalną i programy o zróżnicowanej tematyce i zasięgu, mające na celu wzbogacenie oferty turystycznej i kulturalnej, projektowane z uwzględnieniem zasad ekologicznych, oszczędności zasobów i dostępności dla wszystkich grup społecznych. Rozwój infrastruktury do organizacji dużych wydarzeń masowych (koncerty, festiwale, wydarzenia sportowe) przy ograniczaniu negatywnego wpływu na środowisko – poprzez transport niskoemisyjny, gospodarkę odpadami i racjonalne zagospodarowanie przestrzeni publicznej.

2

Opracowanie i wdrożenie strategii rozwoju turystyki. Stworzenie spójnego programu zrównoważonej turystyki miasta, obejmującego promocję lokalnych marek i produktów pod hasłem „Zrobione w Szczecinie”, integrującego cele ekonomiczne, społeczne i środowiskowe oraz wspierającego rozwój turystyki transgranicznej i zrównoważonej.

3

Dywersyfikacja oferty turystycznej. Rozwój turystyki usługowej, w tym transgranicznej, obejmującej gastronomię, kulturę, edukację oraz usługi medyczne i opiekuńcze. Dywersyfikacja sprzyja zwiększeniu atrakcyjności miasta w sposób zrównoważony, minimalizując presję na wybrane atrakcje i wspierając lokalną gospodarkę oraz tworzenie miejsc pracy.

4

Poprawa jakości przestrzeni miejskiej. Rozwój zieleni miejskiej i tworzenie przyjaznych przestrzeni publicznych (woonerfy, parki kieszonkowe, ciągi pieszo-rowerowe), co zwiększa komfort życia mieszkańców i atrakcyjność miasta dla turystów, wspiera bioróżnorodność, redukuje zanieczyszczenie powietrza i wody oraz sprzyja integracji społecznej.

5

Stymulowanie rozwoju gospodarczego. Pozyskiwanie inwestorów i optymalizacja potencjału portowego, stoczniowego oraz transportu rzeczno, wspierające zrównoważony wzrost gospodarczy i rozwój turystyki biznesowej oraz usługowej, w integracji z polityką miejską w zakresie ochrony środowiska, mobilności i planowania przestrzennego.

MISJA I WIZJA

Założenia programu odpowiadają wartościom i wizji przyszłości Szczecina jako zrównoważonej destynacji turystycznej, wypracowanym w modelu partycypacyjno-eksperyckim.

Analiza skojarzeń mieszkańców wskazała na **dominującą rolę walorów przyrodniczych - zieleni i wody** - wynikających z lokalizacji geograficznej miasta. Te naturalne atuty, postrzegane jako potencjał rozwojowy, uzupełniają wartości społeczne i ekonomiczne, takie jak: bezpieczeństwo, otwartość, innowacyjność, wysoka jakość życia, bogata oferta kulturalna, silna więź społeczna oraz współpraca transgraniczna.

Tak skonstruowany zbiór określeń istotnych dla przyszłości miasta stał się kanwą dla sformułowania misji i wizji rozwoju, stanowiących jasny komunikat dla partnerów zewnętrznych oraz podmiotów wdrażających ich założenia.

MISJA: „Budowanie wizerunku Szczecina jako atrakcyjnej i zrównoważonej destynacji turystycznej poprzez efektywne wykorzystanie i promocję transgranicznego potencjału Szczecina”.

WIZJA: „Szczecin Floating Garden jako zielono-błękitna metropolia jest predysponowany, by być najlepszą zrównoważoną turystycznie destynacją w Polsce - miejscem wybieranym przez krajowych organizatorów spotkań oraz świadomych środowiskowo turystów, a także przyciągającym turystów z Niemiec i krajów nordyckich, którzy doceniają zrównoważony charakter miasta”.

CELE STRATEGICZNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

5.1 CELE STRATEGICZNE

Cele strategiczne, w hierarchii i logice Programu, stanowią jego nadrzędny element. Opisują kluczowe zamierzenia zrównoważonej turystyki i obrazują pożądany stan końcowy, do osiągnięcia w wyniku konsekwentnej realizacji założeń programu w perspektywie kilkuletniej. Są ściśle powiązane z wnioskami diagnozy i realizują wizję rozwoju wraz z jej postulatami.

CEL NADRZĘDNY: wdrożenie modelu zrównoważonej turystyki miejskiej, opartego na integracji działań turystycznych z zasadami ochrony środowiska, obejmującymi zachowanie równowagi ekosystemu.

C1. Skuteczne zarządzanie zrównoważonym rozwojem turystyki

Cel ten dotyczy planowania, zarządzania i monitorowania działań turystycznych w sposób zrównoważony, uwzględniający ochronę środowiska, kulturę i gospodarczy rozwój lokalnych społeczności. W tym ujęciu turystyka zrównoważona może oddziaływać na wzrost gospodarczy i generować znaczące dochody dla destynacji. Poprawa infrastruktury turystycznej, rozwój usług i atrakcji oraz zwiększenie liczby odwiedzających przyczyniają się do wzrostu liczby miejsc pracy i wzmocnienia lokalnej przedsiębiorczości. Turystyka może stymulować rozwój różnych sektorów gospodarki, takich jak handel detaliczny, usługi gastronomiczne, transport, rzemiosło i kultura.

C2. Zmniejszenie negatywnych skutków oddziaływania turystyki na środowisko naturalne

Cel ten skupia się na minimalizacji negatywnego wpływu turystyki na środowisko naturalne, włączając ochronę zasobów naturalnych i bioróżnorodności, redukcję emisji gazów cieplarnianych oraz ochronę unikalnych ekosystemów. Dzięki odpowiednim praktykom zarządzania środowiskowego Gmina Miasto Szczecin może minimalizować negatywny wpływ

turystyki na ekosystemy, krajobrazy, bioróżnorodność i zasoby wodne. Chronienie unikalnych walorów przyrodniczych przyciąga turystów poszukujących autentycznych i ekologicznych doświadczeń.

C3. Maksymalizacja społeczno-ekonomicznych korzyści z turystyki dla społeczności lokalnych

Cel ten odnosi się do korzyści społecznych generowanych przez turystykę, takich jak stymulacja lokalnej gospodarki, tworzenie miejsc pracy, promowanie równości, wspieranie kultury i dziedzictwa lokalnych społeczności oraz uwzględnienie ich opinii i potrzeb. Poprzez inwestowanie w lokalną infrastrukturę, edukację, ochronę dziedzictwa kulturowego i działania społeczne turystyka może przyczynić się do wzrostu świadomości i dumy mieszkańców z własnego regionu. Równocześnie może być źródłem dialogu międzykulturowego i wymiany doświadczeń, co sprzyja wzajemnemu zrozumieniu i otwartości.

5.2 KIERUNKI DZIAŁAŃ

C1. Skuteczne zarządzanie zrównoważonym rozwojem turystyki

1.1 Konsolidacja branży spotkań w mieście, w tym: utworzenie Convention Bureau, organizowanie warsztatów branżowych, utworzenie sieci współpracy dla potrzeb turystyki biznesowej – Szczecin Network, analiza dobrych praktyk i wizyty studyjne w polskich i zagranicznych zrównoważonych destynacjach.

1.2 Stworzenie silnej marki zrównoważonej turystyki biznesowej Szczecina, w tym: powiązanie marki Szczecin Floating Garden z turystyką biznesową poprzez stworzenie książki identyfikacji, określenie założeń marki, wsparcie certyfikacji obiektów i operatorów, dołączenie do międzynarodowej inicjatywy benchmarkigowej destynacji turystycznych, wzmocnienie wizerunku zielonej destynacji.

1.3 Osiągnięcie rozpoznawalności marki biznesowej Szczecina na rynku krajowym, w tym: ubieganie się o organizację znaczącego w skali ogólnopolskiej wydarzenia lub modyfikacja innego np. dotyczącego gosp. morskiej, OZE, wody, pozyskanie i promocja wydarzenia, uruchomienie programu ambasadorów MICE Szczecina. Nawiązywanie współpracy z wybitnymi i znanymi osobistościami z takich dziedzin, jak nauka, polityka, biznes i kultura m.in. w ramach Programu Ambasadorów Kongresów Szczecina, uzyskanie rekomendacji Polskiej Organizacji Turystycznej dla Szczecin Convention Bureau.

1.4 Powołanie grupy liderów w zakresie turystyki zrównoważonej oraz wspólnie wypracowany cykl szkoleń w tym zakresie.

1.5 Stworzenie programu wspierającego hotele, restauracje i firmy cateringowe, aby nie marnowały jedzenia i dobrze gospodarowały odpadami.

1.6 Zarekomendowanie kilku miejskim atrakcjom turystycznym (np. Muzeum Techniki i Komunikacji, Teatr Współczesny, Fabryka Wody) certyfikację w dowolnym programie zrównoważonego rozwoju np. Good Travel Seal.

1.7 Wprowadzenie zasady zrównoważonego eventu (np. ograniczenie plastiku, jednorazowych opakowań itp.) dla wydarzeń organizowanych lub wspieranych finansowo przez GMS.

C2. Zmniejszenie negatywnych skutków oddziaływania turystyki na środowisko naturalne

2.1 Ograniczenie ilości odpadów generowanych w związku z obsługą ruchu turystycznego, w szczególności jednorazowego plastiku: zachęcanie do spożywania wody kranowej i stosowania butelek wielokrotnego użytku, zastępowanie plastiku naczyniami wielorazowymi oraz wykorzystanie aplikacji i kodów QR zamiast papierowych programów, identyfikatorów i materiałów promocyjnych.

- 2.2** Inwestycje w niskoemisyjny transport miejski, upowszechnianie informacji o strefach park & ride, uruchomienie zelektryfikowanej linii turystycznej oraz zachęcanie turystów do zwiedzania bez samochodu.
- 2.3** Opracowanie strategii w zakresie miękkiej mobilności, w tym programu rozwoju i promocji ścieżek rowerowych oraz programu bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską i rowerem miejskim dla organizatorów i gości dużych wydarzeń; promowanie Szczecina jako miasta bliskich odległości.
- 2.4** Wykorzystanie i rozwój zielonego potencjału miasta: tworzenie ofert turystycznych wykorzystujących potencjał Odry, rozwój atrakcji i usług na obszarach nadwodnych, tworzenie nowych i rewitalizacja istniejących terenów zielonych i rekreacyjnych oraz poprawa infrastruktury turystyki aktywnej i rekreacji.
- 2.5** Promocja komunikacji miejskiej oraz rozwój komunikacji publicznej z uwzględnieniem transportu wodnego.
- 2.6** Rozwijanie infrastruktury zieleni miejskiej poprzez konserwację istniejących i tworzenie nowych terenów zielonych.
- 2.7** Stworzenie programu rozwoju gospodarki o obiegu zamkniętym.
- 2.8** Stworzenie i opublikowanie programu rozwoju bioróżnorodności.
- 2.9** Ustalenie celu miasta dotyczącego redukcji emisji dwutlenku węgla do roku 2030.
- 2.10** Rozwój infrastruktury postojowej dla niskoemisyjnych autokarów turystycznych.
- 2.11** Przygotowanie koncepcji funkcjonalno-przestrzennej zaplecza kongresowego uwzględniającej zasady zrównoważonego budownictwa.

C3. Maksymalizacja społeczno-ekonomicznych korzyści z turystyki dla społeczności lokalnych

- 3.1** Zwiększenie dostępności oferty turystycznej dla osób ze szczególnymi potrzebami: audyty dostępności instytucji kultury, atrakcji i obiektów konferencyjnych, wdrażanie Karty komunikacji z osobami głuchymi, dodanie do aplikacji Explore Szczecin trasy dla osób z niepełnosprawnościami oraz zwiększenie dostępu do informacji.
- 3.2** Wspieranie lokalnych dostawców i tworzenie lokalnych sieci współpracy: planowanie łańcucha dostaw gadżetów i pamiątek w oparciu o krajowych producentów, organizacja wydarzeń własnych w oparciu o lokalną branżę i produkty, zapraszanie partnerów odpowiedzialnych społecznie, wsparcie certyfikacji oraz szkolenia z zakresu zrównoważonego rozwoju.
- 3.3** Budowanie wizerunku miasta wielokulturowego i wielowymiarowego: wykorzystanie dziedzictwa kulturowego i historii miasta (zniszczenia wojenne, wymiana ludności) w kreowaniu unikatowości oraz budowanie tożsamości mieszkańców w zakresie wielokulturowości.
- 3.4** Stworzenie Banku Projektów Legacy – bazy inicjatyw na rzecz lokalnej społeczności i zrównoważonego rozwoju, w które mogą zaangażować się organizatorzy wydarzeń i turyści indywidualni.
- 3.5** Uruchomienie programu aktywizacji zachowań zrównoważonych i ekologicznych wśród mieszkańców i turystów, wspierających turystykę regeneratywną.
- 3.6** Wprowadzenie systemu monitoringu i zbierania danych o wpływie turystyki na kwestie ekonomiczne, środowiskowe i społeczne.
- 3.7** Poprawa jakości oferty gastronomicznej, promowanie lokalnych smaków i dostawców oraz szkolenia dla branży gastronomicznej i cateringowej.

- 3.8** Rozproszenie ruchu turystycznego w ciągu roku (ograniczenie sezonowości, wydłużenie pobytów) m.in. poprzez przyciąganie wydarzeń jesienno-zimowych, rozwój turystyki MICE oraz promowanie dłuższych pobytów ofertami regionalnymi.
- 3.9** Wprowadzenie opłaty turystycznej generującej fundusze na inicjatywy środowiskowe, projekty rozwoju społecznego i gospodarczego oraz ochronę kultury i rozwój zrównoważonych usług turystycznych.
- 3.10** Dodanie turystyki i eventów do Planów Zarządzania Kryzysowego (CMP).
- 3.11** Ustalenie zasad zarządzania krótkoterminowym wynajmem turystycznym.
- 3.12** Przyjęcie programu dotyczącego różnorodności, równości i inkluzji (DEI) na poziomie destynacji.
- 3.13** Powołanie zespołu Green Championów wraz z koordynatorem ds. zrównoważonego rozwoju.
- 3.14** Stworzenie publicznie dostępnej listy organizacji oferujących programy wsparcia społecznego i możliwości wolontariatu dla uczestników wydarzeń i odwiedzających.

REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ

Poniższa tabela przedstawia kluczowe wskaźniki monitorujące realizację Programu wraz z wartością bazową (2024), oczekiwanym rezultatem, źródłem danych oraz powiązaniem z Celami Zrównoważonego Rozwoju (SDG) i standardem Global Sustainable Tourism Council (GSTC)

WSKAŹNIKI KLUCZOWE	WARTOŚĆ BAZOWA 2024/2025	OCZEKIWANY REZULTAT	ŹRÓDŁO DANYCH	POWIĄZANIE Z CELAMI ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU (SDG)	POWIĄZANIE Z GLOBAL SUSTAINABLE TOURISM COUNCIL (GSTC)	POWIĄZANIE Z CELAMI STRATEGICZNYMI
Utworzenie Szczecin Convention Bureau	0	1	ŻStw	SDG 8 – Godna praca i wzrost gospodarczy	C1 – Zarządzanie i planowanie destynacji (Governance & Management)	C1
Ilość obiektów turystycznych z certyfikatem zrównoważonego rozwoju	3	6	ŻStw	SDG 12 – Odpowiedzialna konsumpcja i produkcja	D1 – Zrównoważone zarządzanie obiektami turystycznymi (Sustainable Management)	C1
Utworzenie sieci współpracy dla potrzeb turystyki biznesowej – Szczecin Network	0	1	ŻStw	SDG 17 – Partnerstwa dla celów	C1 – Zarządzanie i planowanie destynacji (Governance & Management)	C1
Dołączenie do międzynarodowej inicjatywy benchmarkingowej destynacji turystycznych	0	1	ŻStw	SDG 12 – Odpowiedzialna konsumpcja i produkcja	C2 – Monitorowanie i raportowanie (Monitoring & Reporting)	C1
Odsetek turystów deklarujących, że Szczecin jest zrównoważony	80% (dane za 2025)	wzrost	ŻStw	SDG 11 – Zrównoważone miasta i społeczności	B3 – Satysfakcja turystów (Visitor Satisfaction)	C2
Liczba turystów korzystających z noclegów w Szczecinie	480 800	wzrost	GUS	SDG 8 – Godna praca i wzrost gospodarczy	B1 – Zarządzanie ruchem turystycznym (Visitor Management)	C3

Liczba udzielonych noclegów turystycznych	1 100 000	wzrost o 5%	GUS	SDG 11 – Zrównoważone miasta i społeczności	D2 – Ochrona ekosystemów miejskich (Conserve Ecosystems)	C3
Długość km ścieżek rowerowych	169	wzrost	GUS	SDG 11 – Zrównoważone miasta i społeczności	D11 – Zrównoważony transport miejski (Low Impact Transportation)	C2
Liczba odwiedzin Centrum Informacji Turystycznej	22 500	wzrost o 5%	ŻStw	SDG 4 – Dobra jakość edukacji	B4 – Edukacja i świadomość turystów (Awareness & Education)	C3
Popularność transportu kolejowego wśród turystów	58 %	wzrost o 10%	ŻStw	SDG 13 – Działania w zakresie klimatu	D11 – Zrównoważony transport miejski (Low Impact Transportation)	C2
Liczba wydarzeń dla grup ≥50 osób w Szczecinie	462	wzrost o 15%	POT	SDG 11 – Zrównoważone miasta i społeczności	B1 – Zarządzanie ruchem turystycznym (Visitor Management)	C1
Odsetek turystów deklarujących aktywne ograniczanie odpadów	>50% (dane za 2025)	60%	ŻStw	SDG 12 – Odpowiedzialna konsumpcja i produkcja	D8 – Zarządzanie odpadami (Waste Management)	C2
Ilość szkoleń zrównoważonej turystyki dla branży	0	6	ŻStw	SDG 4 – Dobra jakość edukacji	B4 – Edukacja i świadomość turystów (Awareness & Education)	C1

SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI

Prawidłowa realizacja założeń Programu będzie podlegała systematycznemu wdrażaniu, monitoringowi oraz ewaluacji. Celem tych działań jest nie tylko bieżąca kontrola postępów, ale także zapewnienie, że Program pozostaje aktualny, adekwatny do zmieniających się uwarunkowań i skutecznie przyczynia się do rozwoju turystyki w duchu zrównoważonego rozwoju.

Monitoring będzie prowadzony w oparciu o zestaw wskaźników głównych, umożliwiających ocenę postępów w realizacji poszczególnych celów Programu w wymiarze ekonomicznym, społecznym i środowiskowym. Monitoring będzie odbywał się w cyklu rocznym i będzie koordynowany przez Żeglugę Szczecińską (ŻStw). W ramach działań monitoringowych dopuszcza się również prowadzenie badań społecznych, ankietowych oraz analiz jakościowych, które pozwolą na szerszą ocenę skutków działań oraz zmian zachodzących w mieście.

Dobłą praktyką w monitoringu zrównoważonej turystyki jest łączenie danych ilościowych z danymi jakościowymi, co umożliwia pełniejsze zrozumienie skutków podejmowanych działań.

Ewaluacja zostanie przeprowadzona na zakończenie okresu obowiązywania Programu, z wykorzystaniem informacji gromadzonych w ramach bieżącego monitoringu. Ewaluacja będzie opierała się na standardowych kryteriach:

- trafność – czy podejmowane działania odpowiadają faktycznym potrzebom mieszkańców i turystów;
- efektywność – czy działania prowadzą do osiągnięcia zamierzonych wyników w sposób optymalny;
- skuteczność – stopień realizacji określonych celów Programu;
- oddziaływanie – wpływ działań na społeczność lokalną, środowisko oraz gospodarkę turystyczną;

- trwałość efektów – czy osiągnięte rezultaty mają charakter długofalowy i mogą przyczyniać się do zrównoważonego rozwoju turystyki w mieście.

Dokument ewaluacyjny, sporządzony na podstawie wyników monitoringu i badań ewaluacyjnych, zostanie przekazany Prezydentowi Miasta i będzie stanowił podstawę do podejmowania decyzji dotyczących aktualizacji Programu, wprowadzania nowych działań lub korekty istniejących. Takie podejście zapewnia cykliczną, opartą na danych ocenę Programu, pozwalającą na skuteczne i odpowiedzialne zarządzanie rozwojem turystyki w Szczecinie.

Cykl wdrażania Programu

Realizacja Programu przebiega według następującego cyklu: prekonsultacje, diagnoza, operacjonalizacja celów i kierunków działań, przedłożenie projektu Programu pod konsultacje, formalne opublikowanie Programu, a następnie coroczny monitoring wskaźników głównych i bieżąca ewaluacja stopnia realizacji kierunków działań we współpracy z partnerami. W razie potrzeby przeprowadzana jest analiza przyczyn braku realizacji oraz interwencja, a całość zamyka ewaluacja ex post podsumowująca okres obowiązywania Programu, przedłożona w formie raportu do Prezydenta Miasta. Program podlega aktualizacji w przypadku, gdy wymaga tego dostosowanie jego treści do sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej bądź klimatyczno-środowiskowej.

PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE

Program określa sposób monitorowania przebiegu procesów rozwojowych, wyrażonych poprzez przyjęte cele, a także definiuje mechanizmy zaangażowania partnerów na poziomie realizacyjnym. Spójność całego systemu zależy od efektywnej współpracy wszystkich podmiotów odpowiedzialnych za wdrażanie Programu, zarówno na poziomie zarządczym, jak i operacyjnym.

Za podstawowe wartości współdziałania przy tworzeniu i realizacji Programu uznano: partycypację, partnerstwo, budowanie zaufania między partnerami, networking oraz integrowanie działań. Wspólnym mianownikiem zaplanowanych działań strategicznych jest zapewnienie zrównoważonej turystyki w Szczecinie, rozumianej jako rozwój turystyki równoważący potrzeby ekonomiczne, społeczne i środowiskowe, przy zachowaniu atrakcyjności miasta dla mieszkańców i turystów.

Zgodnie z zakresem zadań realizowanych przez jednostki organizacyjne Urzędu Miasta Szczecin, podmiotem odpowiedzialnym za opracowywanie programów i kierunków rozwoju turystyki oraz projektów współpracy międzynarodowej w tym obszarze jest Wydział Sportu. W ramach realizacji Programu Wydział Sportu współpracuje ściśle z Żeglugą Szczecińską (ŻStw), która pełni kluczową rolę operacyjną i strategiczną – odpowiada za logistyczne aspekty turystyki miejskiej i transgranicznej, koordynację działań promocyjnych, organizację wydarzeń nadwodnych oraz wsparcie w monitorowaniu i ewaluacji efektów Programu.

Partnerami zewnętrznymi Programu są przedstawiciele branży hotelarskiej, operatorzy obiektów konferencyjnych i kulturalnych, przewodnicy, agencje eventowe, organizatorzy wydarzeń, restauratorzy, firmy cateringowe oraz inni lokalni dostawcy usług (przewoźnicy, operatorzy białej floty, twórcy lokalnych pamiątek). Istotnym elementem przyjętej strategii współpracy jest otwartość katalogu partnerów, co pozwala angażować nowe podmioty w miarę rozwoju Programu.

ŹRÓDŁA I RAMY FINANSOWANIA

Do realizacji zaplanowanych działań w ramach Programu zostaną wykorzystane różnorodne źródła finansowania, co umożliwia elastyczne i kompleksowe wdrażanie założeń. Podstawowym źródłem będą środki własne Gminy Miasto Szczecin, przeznaczone na inwestycje w infrastrukturę turystyczną, rozwój przestrzeni publicznych, promocję miasta oraz działania edukacyjne i środowiskowe.

Dodatkowo przewiduje się możliwość wykorzystania środków krajowych, w tym celowanych funduszy i programów rządowych wspierających projekty związane z turystyką miejską, ochroną środowiska, kulturą i innowacjami w sektorze turystycznym. Wsparcie może obejmować zarówno inwestycje infrastrukturalne, jak i projekty edukacyjne promujące odpowiedzialne wzorce podróżowania.

Znaczącym źródłem finansowania będą także fundusze unijne i inne fundusze zagraniczne, skierowane m.in. na zrównoważoną mobilność turystyczną, ochronę zasobów naturalnych, rozwój oferty turystyki kulturowej i transgranicznej oraz na wsparcie współpracy międzynarodowej. Fundusze te mogą być wykorzystane na projekty infrastrukturalne, badawcze, promocyjne i edukacyjne wpisujące się w ideę turystyki zrównoważonej.

Realizacja przedsięwzięć strategicznych może odbywać się także poprzez różnorodne formy finansowania nieokreślone w Programie, w tym środki partnerów w ramach projektów o charakterze partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP). Współpraca z sektorem prywatnym pozwala nie tylko zwiększyć dostępne zasoby finansowe, ale także wprowadzić innowacyjne rozwiązania w obszarze turystyki zrównoważonej, takie jak ekologiczne środki transportu, nowoczesne systemy zarządzania ruchem turystycznym czy technologie minimalizujące wpływ turystyki na środowisko.

Tak wieloaspektowe podejście do finansowania Programu zapewnia zarówno stabilność realizacji działań, jak i elastyczność w reagowaniu na zmieniające się potrzeby turystów i mieszkańców, wspierając rozwój Szczecina jako zrównoważonej destynacji turystycznej.

NOTATKI _____

Żegluga Szczecińska
Turystyka Wydarzenia Sp. z o.o.